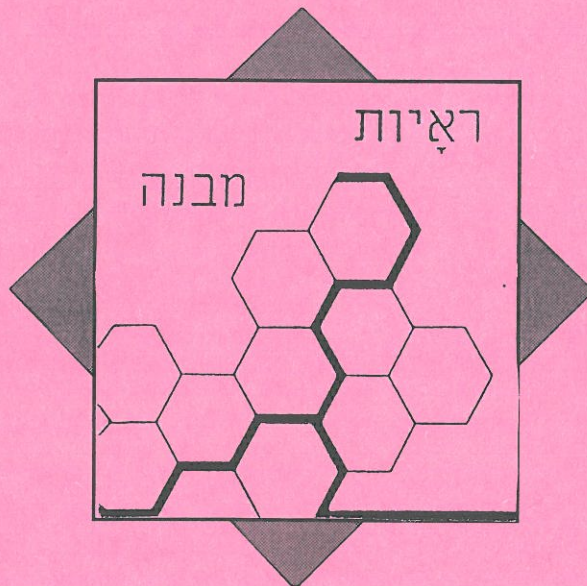

אדאקאד דה-קאן / - קורט חשיבה 3: אינטראקציה
כרטיסי עבודה לתלמיד

4. ראיות : מבנה

עד עתה נבדק סוג הראייה (עובדה, דעה) הבונה טיעון. נבדק גם ערך הראייה (ראיית מפתח, ראייה חזקה או חלשה). בשיעור זה נבדוק כיצד הראיות מתחברות יחדיו — במילים אחרות, מהו מבנה הטיעון.

כל ראייה יכולה להיות תלויה או בלתי תלויה.

תלויה : רוב הראיות שבהן אנו משתמשים הן ראיות תלויות. פירוש הדבר שהן תלויות בראיות אחרות. לעתים ראיות אחרות אלה מוצגות במפורש, אך לעתים הן רק מרומזות ואינן מצוינות בפירוש. יש ראיות תלויות שמותנות באמיתותו של משהו אחר או בכך שהוא מקובל על הסובבים.

בלתי תלויה : כשראייה שנבדקה אינה נראית תלויה בדברים אחרים, ונראה שהיא מסוגלת לעמוד בזכות עצמה, היא נקראת בלתי תלויה.

את הראייה הבלתי תלויה יש לבחון בפני עצמה. אך כאשר בוחנים ראייה תלויה יש לבחון גם את הראייה(ות) שעליה(ן) היא מתבססת.

דוגמה : האם ילדים מחוננים צריכים להישלח לבית-ספר מיוחד, או שיש לאפשר להם ללמוד עם ילדים רגילים בבתי-ספר רגילים?

ראייה תלויה : אלה שתומכים ברעיון של בית-ספר מיוחד טוענים שתלמידים מחוננים ילמדו בו דברים רבים. טיעון זה **תלוי** בשלושת הפריטים הבאים :

- השיעורים יתנהלו בקצב מהיר יותר.
 - התלמידים יתחרו עם תלמידים ברמה שווה להם.
 - יהיו להם כנראה מורים מיוחדים.
- הנקודה האחרונה תלויה בהתלהבותם של המורים המיוחדים מעצם הרעיון של תלמידים מחוננים.

ראייה בלתי תלויה : בתי-ספר כאלה זכו להצלחה גדולה בעבר.
בעצם דוגמה פשוטה זו מבוססת על ההשערה שהדבר החשוב ביותר בבית-הספר הוא הלימודים.

אד/אדד דה-ג/ג - קורט חשיבה 3: אינטראקציה כרטיסי עבודה לתלמיד

תרגול

1. * יש עבודות שאינן נעימות — כגון ניקוי הביוב או איסוף האשפה. עבודות אחרות, כגון כרייה, הן גם לא נעימות וגם מסוכנות. הועלתה הצעה שאנשים המבצעים עבודות מסוג זה ישתכרו כמו אנשים שמבצעים עבודות קשות יותר אך נעימות יותר (מורים, רופאים וכו'). הטענות הבאות הוצגו בעד הרעיון. האם תוכלו לציין מהן הטענות התלויות בטענות אחרות, ובאילו?

- א. החברה תלויה בעבודות אלה.
- ב. ניתן לגייס כספים על ידי העלאת מחירי הפחם.
- ג. איש לא נהנה לבצע עבודות אלה.
- ד. ההשלכות תהיינה חמורות ביותר אם עובדים אלה יאלצו לשבות על מנת להשיג משכורות גבוהות יותר.
- ה. צריך לשלם להם מספיק כדי לפצותם על חוסר הנעימות והסיכון שהם לוקחים.
- ו. אם המשכורת המשופרת תמשוך יותר אנשים לעבודות אלו — מוטב כך.

2. האם פרסומות המכוונות לקהל הנשים צריכות להיות מעוצבות על ידי נשים?

צד א': טענות בעד.

צד ב': טענות נגד.

3. איש עסקים נחטף והחוטפים דורשים כופר של שני מיליון דולר. המשטרה חוששת שאם ישלמו את הכופר, הדבר יגרור חטיפות נוספות. אם הכופר לא ישולם, החטוף עלול להירצח על ידי חוטפיו.

צד א': טענות בעד תשלום הכופר.

צד ב': טענות נגד תשלום הכופר.

4. * פותחה דרך מדעית לקבוע את מינו של תינוק, כך שכל זוג יוכל להחליט האם הוא מעוניין בבן או בבת. לעניין זה השלכות מרובות ומתפתח דיון בשאלה: האם לאפשר בחירה כזו.

צד א': טענות נגד עשיית שימוש בשיטה החדשה.

צד ב': טענות בעד ניצול התפתחות חדשה זו על מנת לאפשר לזוגות לבחור את מין ילדיהם.